Instytut Pamięci Narodowej

https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/40745,Polscy-Samarytanie-w-Brukseli-27-czerwca-2017.html
26.04.2024, 23:45

Polscy Samarytanie w Brukseli – 27 czerwca 2017

Samarytanie

THE HOLOCAUST
AND POLISH-JEWISH
RELATIONS
DURING THE SECOND
WORLD WAR

THE HOLOCAUST
AND POLISH-JEWISH
RELATIONS
DURING THE SECOND
WORLD WAR

Samaryta

Samaryta

– Ta wystawa pokazana została już w kilkudziesięciu krajach świata. Dzisiaj stało się to w Parlamencie Europejskim w Brukseli. To ważne, by ci, którzy decydują o losach Europy, znali lepiej historię naszego kraju – powiedział dr Mateusz Szpytma, zastępca prezesa IPN, otwierając we wtorek ekspozycję „Good Samaritans from Poland" (Dobrzy Samarytanie z Polski), prezentującą historię Polaków z Markowej, którzy poświęcili życie, by w czasie okupacji niemieckiej ratować Żydów.

Wystawa, złożona z 21 plansz, zawiera zdjęcia i dokumenty ilustrujące dzieje rodziny Ulmów oraz życie polskiej i żydowskiej społeczności Markowej. Ukazuje również skalę pomocy, jaką swym żydowskim współobywatelom nieśli Polacy w całym regionie podkarpackim. Wystawę wieńczy dyplom przyznający Wiktorii i Józefowi tytuł Sprawiedliwych wśród Narodów Świata oraz dokumenty z procesu beatyfikacyjnego rodziny Ulmów. Na planszach znalazła się też fotografia 650-letniego dębu Józef z Wiśniowej. Przed laty zainspirował Józefa Mehoffera, którego grafika przedstawiająca drzewo trafiła na przedwojenny stuzłotowy banknot (na pamiątkę tego wydarzenia dąb został nazwany imieniem artysty). Podczas II wojny światowej w jego pniu ukrywała się żydowska rodzina, której udało się przeżyć niemiecką okupację.

Wystawa w obecnym kształcie powstała w 2016 roku w związku z otwarciem Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II wojny światowej im. Rodziny Ulmów w Markowej. Jest ona wspólnym dziełem krakowskiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego, a jej autorem jest dr Mateusz Szpytma, niegdyś dyrektor Muzeum w Markowej. Dzięki współpracy z Ministerstwem Spraw Zagranicznych wystawa została przetłumaczona na kilkanaście języków, poszczególne

wersje były pokazywane w kilkudziesięciu miejscach na sześciu kontynentach, m.in. w Berlinie, Brasilii, Nowym Jorku, Tel Awiwie, Moskwie czy Bangkoku.

Inicjatorem prezentacji wystawy w Parlamencie Europejskim jest europoseł PiS Tomasz Poręba, który zaznaczył podczas otwarcia, że ma ona opowiedzieć o heroizmie tych ludzi, ale też zaakcentować odwagę tysięcy Polaków, którzy w czasie wojny pomagali Żydom. Ekspozycja zlokalizowana została w centralnym miejscu Parlamentu Europejskiego, które codziennie mijają tysiące osób: pracowników, urzędników, posłów do PE.

Wiceprezes IPN dr Mateusz Szpytma, autor wystawy i jeden z inicjatorów powstania Muzeum w Markowej, otwierając wystawę powiedział, że choć Żydów, którzy szukali schronienia przed okupantem było wielu i tylko nieliczni otrzymali pomoc, to biorąc pod uwagę zagrożenie karą śmierci za pomoc udzieloną Żydom, można powiedzieć, że Polaków, którzy wsparli Żydów w czasie wojny, było wielu. „Ta wystawa pokazana została już w kilkudziesięciu krajach świata. Dzisiaj stało się to w Parlamencie Europejskim w Brukseli. To ważne, by ci którzy decydują o losach Europy, znali lepiej historię naszego kraju” – dodał.

Obecny na uroczystości marszałek województwa podkarpackiego Władysław Ortyl – współorganizator ekspozycji w Brukseli i Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II wojny światowej im. Rodziny Ulmów w Markowej – zauważył, że choć muzeum jest niewielkie, to ma bardzo ważny i silny przekaz. W czasie rocznej działalności odwiedziło je ponad 50 tys. osób, nie tylko z Polski, ale też m.in. z Izraela, Niemiec, Francji czy Wielkiej Brytanii.

W uroczystości otwarcia wystawy wzięła też udział wiceambasador Izraela przy UE Shuli Davidovich. Powiedziała, że otwarcie wystawy to dla niej osobiście wielka chwila, bo jej babcia była Polką, ale niestety tacy ludzie jak rodzina Ulmów nie byli w stanie jej uratować. – Pamiętać i nigdy nie zapomnieć. To jest nasza obietnica, to nasza misja i nasz obowiązek. Na nas, pokolenie urodzone po Holokauście, nałożona została wielka odpowiedzialność – powinniśmy pamiętać o ofiarach i ich życiu – stwierdziła. Podkreśliła również, że tego rodzaju historię odzwierciedlają nierozerwalne związki między Żydami i Polakami oraz dobre relacje między Izraelem a polskim rządem.

Wydarzenie zaszczycili swą obecnością m.in. Elmar Brok – obecnie członek, a w latach 1999-2007 przewodniczący Komisji Spraw Zagranicznych Parlamentu Europejskiego, Artur Orzechowski – Ambasador RP w w Królestwie Belgii, posłowie do Sejmu RP: Kazimierz Gołojuch, Bogdan Rzońca, eurodeputowani z Polski, pracownicy Parlamentu Europejskiego, a także młodzież szkolna.

(wykorzystano mat. PAP)

Fot. Sławomir Kasper (IPN)